

DİJİTAL OKURYAZARLIK DERSİ

Okuryazarlık Kavramı ve Çeşitleri

Dr. Öğr. Üyesi Hakkı BAĞCI

Dijital Okuryazarlık

- Dijital okuryazarlık akıllı telefonlar, tabletler, dizüstü bilgisayarlar ve masaüstü Bilgisayarlar gibi ağ cihazları aracılığı ile bilgiyi bulma, anlama, analiz etme, üretme ve paylaşabilme becerilerini ifade eder.

Dijital Okuryazarlık

- Dijital okuryazarlık; hem bireyin bilgi iletişim teknolojilerini etkin olarak öğrenmesini kapsarken hem de bu teknolojilerle kişisel gelişimine katkı sunacak, hayatın herhangi bir bağlamında problemini çözecek, toplumsal katılım ve üretimini destekleyecek şekilde teknolojilerin güvenli, yasal ve ahlaki kullanımıyla ilgili yeterliklerini ifade eder.

Dijital okuryazarlık

Ortaya çıkışı ve tanımlanması:

İlk Glister 1997 yılında kullanmış. Glister:

- Bilgiye ulaşma ve kullanmayı vurgulamış
- Araç olarak sadece bilgisayarları tanımlamıştır.

Dijital okuryazarlık

2002'den sonra:

Tanımlanması:

- Dijital kaynaklara ulaşma
- Oluşturma
- Değerlendirme
- Sentezleme
- Yorumlama becerileri
- İletişim becerisi

Dijital okuryazarlık

2002'den sonra:

Tanımlanması:

- Medya okuma becerisi
- Dijital teknolojiyi ne zaman ve nasıl kullanabileceğini bilme
- Uygun araçlar ile araştırabilme
- Görsel kullanma

Dijital okuryazarlık

2002'den sonra:

Araçlar:

- Sadece bilgisayarlarla sınırlı değil

Dijital okuryazarlık

Amaçları:

2002'den önce:

- Bilgi toplumunda çalışmak

2002'den sonra:

- Dijital kaynakların etkili kullanılması
- Bilgi ve görsellerin üretilmesi vb

Dijital okuryazarlık

Bireylerin özellikleri:

Ng' ye göre (2012):

- Görevleri tamamlama, sorunları çözme ya da ürünler üretmek için en uygun teknolojik araçları ya da özellikleri kullanabilme
- Temel bilgisayar tabanlı işlemleri yürütebilme ve günlük kullanım için kaynaklara erişebilme

Dijital okuryazarlık

Bireylerin özellikleri:

Ng' ye göre (2012):

- Bilgiyi:
  - Arayabilme
  - Tanımlayabilme
  - Değerlendirebilme

Dijital okuryazarlık

Bireylerin özellikleri:

Ng'ye göre (2012):

- Çevrimiçi topluluklarda uygun davranabilme
- Dijital olarak zenginleştirilmiş ortamlarda kendini zararlardan koruyabilme

Dijital okuryazarlık

Bireylerin özellikleri:

Ng'ye göre (2012):

- En iyi ve doğru bilginin:
  - Ne olduğunu
  - Hangi kaynaktan geldiğini
  - Hangi araçlarla sunulmuş, nasıl çıktıları elde edeceğini bilme

Dijital okuryazarlık

Bireylerin özellikleri:

Ng'ye göre (2012):

- Aradıkları bilgiyi etik ilkeleri göz önüne alarak nerede ve nasıl bulabileceğini bilme
- Edindikleri bilgiyi başkaları ile paylaşabilme
- Güvenli bir şekilde iletişim kurabilme

Dijital okuryazarlık

Boyutları:

Eshet (2004):

- Fotoğraf-görsel okuryazarlığı
- Üretme okuryazarlığı
- Dallanma okuryazarlığı
- Bilgi okuryazarlığı
- Sosyal-duygusal okuryazarlık

Dijital okuryazarlık

Boyutları:

Martin ve Grudziecki (2006):

- Bilgi okuryazarlığı
- Bilgisayar ya da BİT okuryazarlığı
- Medya okuryazarlığı
- İletişim okuryazarlığı
- Görsel okuryazarlık
- Teknoloji okuryazarlığı

Dijital okuryazarlık

Gelişimi:

Martin ve Grudziecki (2006):

- Temelindeki dijital yeterlilik:
  - Beceriler
  - Kavramlar
  - Yaklaşımlar
  - Tutumlar

Dijital okuryazarlık

Gelişimi:

Martin ve Grudziecki (2006):

- Merkezi ve önemli noktasında dijital kullanım vardır. Dijital kullanım:
  - Dijital uzmanlığın belirli mesleki
  - Alan adı bağlamları
- Yenilik/yaratıcılık dijital dönüşüm vardır.

Dijital okuryazarlık

Bileşenleri:

Payton ve Hague (2010):

- Yaratıcılık
- Eleştirel düşünme ve değerlendirme
- Kültürel ve sosyal anlayış
- Bilgiyi bulabilme ve seçebilme becerisi
- Etkili iletişim
- E-güvenlik
- Fonksiyonel beceriler

Dijital okuryazarlık

Boyutları:
Ng (2012):

